

to Mænd skulle have det nærmeste Tilshyn, saa siger jeg, naar jeg ikke er tilfreds med dette Tilshyn, at jeg har Tilshynet næstefter dem, og saa gjør jeg mine Bemærkninger; men jeg troer, at det er uheldigt, hvis der i saa Henseende kan være Tvivl. — Hvad det angaaer, hvilket Tilshyn der er det bedste, da er det jo meget naturligt, at dette kan opfattes og maa opfattes forskjelligt, men jeg troer, at Enhver vil give mig Ret i, at vi, som lade vore Børn søge Almue-skolen, fornødtigvis maae troe om os selv, at vi ere det bedste Tilshyn, og det troer jeg heller Ingen skal kunne mod-sige. Lad det være Præsten, eller lad det være en hvilken som helst anden Mand i Communen, der fører Tilshyn med Skolevæsenet — en saadan Mand kan, naar han ikke lader sine Børn søge Skolen, ikke have det Indseende med Skolen, som Den kan have, hvis Børn søge Skolen. Ved at komme i Skolen en enkelt Gang, hver fjortende Dag, hver Maaned maaffee, eller, hvad der vel oftest vil blive Tilfældet, hvert Fjerdingaar, vil man vanskeligt kunne faae noget Begreb om, hvorledes Underviisningen gaaer for sig i Skolen. De, der have Børn, som stadigt søge Skolen, have den samme Ret til at komme i Skolen, forudsat da, at de ere Medlemmer af Sogneforstanderskabet, men der-til have de ogsaa en stadig og daglig Fornem-melse af, hvad der udrettes i Skolen, idet de slyse med Børnene. Jeg forudsætter saaledes, at de Fleste — idetmindste gjør jeg det — see efter, hvilke Regneskifter Børnene have regnet, og hvad de have skrevet, og erkyndige sig om — thi det er ikke mindst nødvendigt at vide dette, det er ikke ualmindeligt, at det ikke skeer —, hvorvidt Lærerne hver Dag over-høre Børnene i deres Lectier. Nu veed jeg ikke, hvorledes en Mand, der ikke har Børn, som søge Skolen, skulde kunne faae et saa fuldstændigt Indseende med, hvorledes Læreren lærer sig ad; ja, han maatte da udsnitte Skole-børnene derom, thi for at vide, hvorledes det gaaer i Skolen, er det nødvendigt at tale med Skolebørnene. Jeg siger, lad det være en nok saa samvittighedsfuld Præst, lad ogsaa enhver af de to Andre være nok saa samvittighedsfulde, saa ville de dog, naar de ikke have Børn, som søge Skolen, ikke med den største Flid kunne

faae den daglige Kundskab om Skolens Til-stand, som de Beboere kunne faae, hvis Børn søge Skolen. Derfor er det mig netop saa-meget om at gjøre, at Sogneforstanderskabet faaer saa Meget med Skolevæsenet at gjøre som mu-ligt, og dersom jeg kunde overbevise den høit-ærede Indenrigsminister og Thingets Medlem-mer om, at min Tanke er den rigtige, saa er jeg overbevist om, at de ogsaa ville stemme for § 16, som den nu staaer der.

Krieger: Med Hensyn til den sidste Ud-talelse skal jeg, da jeg har faaet Ordet, dog tillade mig at bemærke, at Et er, hvad en Enkelt undtagelsesviis kan og vil, og et Andet er, at Loven maa kræve, at der er Noget, hvem der paahviler en bestemt Forpligtelse, og ikke saaledes kan henstille det til en mere eller mindre ualmindelig Virksomhed, om Tilshynet finder Sted eller ikke. — Det var kun med Hensyn til Spørgsmaalet om de Militaires Fritagelse for Skat, at jeg ligeoverfor den høitærede Minister vilde gjøre den Bemærk-ning, at det dog var en underlig Udvei, han anviste os, at forandre dette ved Kjøbstadcom-munalloven; thi han gik selv i det oprindelige Ud-kast til denne Lov ud fra, at Friheden skulde vedblive, og jeg kan ikke troe, at han for Al-vor nu vil slaae om, blot for at holde paa dette Forslag i dets nærværende Form. Det er dog naturligt, at Forholdet bliver eens ord-net paa Landet og i Kjøbstæderne, indtil Videre i Overensstemmelse med de sædvanlige Reg-ler; naar den høitærede Minister ellers saa strengt foreholder mig den ene Lov, naar jeg taler om den anden, saa kan jeg ikke see An-det end, at, er der noget Punkt, hvor der maa være Lighed tilstede saa er det her. Dette skal være mit sidste Ord inden Afstemningen.

Sasle: Naar den ærede sidste Taler sagde, at der nødvendigviis maatte være sat nogle Enkelte til denne Gjerning med Hensyn til Skoletilshynet, for at det skulde kunne ud-føres, troer jeg, at den samme Bemærkning maatte ramme Alt, hvad der er overdraget til Sogneforstanderskaberne, uden at der siges, at det skal være en Commission i Sogneforstan-derskabet, som skal udføre Forretningen; man